

TÔN GIÁO - VẤN ĐỀ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN

**CHÀO MỪNG 25 NĂM THÀNH LẬP GIÁO HỘI PHẬT GIÁO VIỆT NAM
(1981 - 2006)**

ĐẠO PHÁP VÀ DÂN TỘC

THÍCH THANH TỨ^(*)

LTS. Nhân dịp kỉ niệm 25 năm thành lập Giáo hội Phật giáo Việt Nam (7/11/1981 – 1/11/2006), Ban Biên tập Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo xin trân trọng chúc mừng chư tôn đức hoà thượng, thượng tọa, ni trưởng, ni sư cùng toàn thể tăng ni, Phật tử Phật giáo Việt Nam. Kính chúc các vị giáo phẩm Hội đồng Chứng minh, Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam và toàn thể đồng bào Phật tử trong và ngoài nước đại hoan hỉ, thường tinh tiến và an lạc.

Nhân dịp này, Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo xin trân trọng đăng bài Đạo pháp và Dân tộc của Hoà thượng Thích Thanh Tứ, Phó Chủ tịch Thường trực Hội đồng Trị sự Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Trong suốt chiều dài 2000 năm lịch sử Phật giáo Việt Nam, với tinh thần lục hoà cộng trụ, gắn bó với dân tộc, đoàn kết với dân tộc đã góp phần làm đẹp cho truyền thống đoàn kết yêu nước của dân tộc và cùng với dân tộc đạt được những kì tích vĩ đại. Đoàn kết thống nhất các hệ phái Phật giáo, thành lập một Giáo hội để xưng minh Phật pháp và phát triển dân tộc là nguyện vọng và tâm huyết của nhiều thế hệ tiền bối Phật giáo Việt Nam trong lịch sử.

Kế thừa và tiếp nối xứng đáng truyền thống đó và cũng là đáp ứng tâm nguyện tha thiết và hoài bão lớn của các thế hệ tăng ni Phật tử Việt Nam, năm 1981, Giáo hội Phật giáo Việt Nam (GHPGVN) được thành lập. Đây là một mốc son chói

lọi trong lịch sử 2000 năm truyền bá giáo lí Phật Đà của lịch đại Tổ sư trên đất nước Việt Nam, là biểu tượng sáng ngời của tinh thần hoà hợp giữa những con người Phật. Lần đầu tiên, tất cả các tổ chức giáo hội, hệ phái Phật giáo tự nguyện, dân chủ, lấy Tứ chúng đồng tu làm cơ sở để tham gia vào một giáo hội duy nhất - GHPGVN. Việc ra đời GHPGVN đã mở ra con đường phát triển mới của Phật giáo Việt Nam, đó là thống nhất tổ chức, thống nhất ý chí và hành động để hoàng pháp lợi sinh, đem ánh sáng đạo lí vào trong đời sống xã hội, góp phần tích cực vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước, tạo dựng cuộc sống hoà bình và an lạc.

*. Hoà thượng, Phó Chủ tịch thường trực HĐTS – Giáo hội Phật giáo Việt Nam.

Trải qua 25 năm phát triển với 5 nhiệm kỳ, có thể nói GHPGVN đã thành tựu rất nhiều Phật sự quan trọng, có tính chất quyết định đối với sự phát triển của Phật giáo Việt Nam trong hiện tại và tương lai. Trước hết, tổ chức của Giáo hội ngày càng hoàn thiện, ổn định, thống nhất và vận hành có hiệu quả với 10 ban, ngành, viện ở cấp Trung ương và gần 50 ban trị sự và ban đại diện cấp tỉnh, thành phố, chưa kể các ban đại diện cấp huyện, thị. Tăng ni, Phật tử không ngừng lớn mạnh cả về số lượng và chất lượng. Tính đến nay đã có gần 40.000 tăng ni tu hành trong gần 15.000 tự viện trong cả nước.

Thành tựu nổi bật và rất có ý nghĩa là công tác giáo dục tăng ni được đổi mới cả về nội dung và phương pháp, hệ thống giáo dục Phật giáo với 3 trường Trung cấp Phật học, 3 Học viện Phật giáo (Đại học Phật giáo) ở 3 miền, các lớp cao đẳng Phật học đã và đang đào tạo lớp tăng sĩ kế thừa có đầy đủ Giới, Định, Tuệ, tu tập và hoàng pháp, là cột trụ cho Giáo hội sau này. Cơ sở vật chất các trường Phật học đã và đang được đầu tư xây dựng khang trang, đặc biệt là Học viện Phật giáo Việt Nam tại Hà Nội vừa được khánh thành giai đoạn I với 3 khu kí túc xá, 1 khu giảng đường phục vụ bước đầu cho 400 tăng ni sinh tu học. Hiện nay cả nước có trên 40 tăng ni sinh tốt nghiệp tiến sĩ Phật học đã về nước, 190 tăng ni sinh đang du học theo các cấp đào tạo thạc sĩ, tiến sĩ tại các nước Ấn Độ, Trung Quốc, Thái Lan, Myanmar, Sri Lanka, Nhật Bản, tại lãnh thổ Đài Loan, Hoa Kỳ, v.v... là những lực lượng tăng ni trẻ sẽ tham gia vào phát triển GHPGVN trong tương lai.

Công tác văn hoá, hoàng pháp của Giáo hội đạt được nhiều kết quả đáng chú

ý. Nhiều chùa chiền, tự viện được sửa chữa, tu bổ, xây mới, nhất là những ngôi cổ tự gắn liền với lịch sử Phật giáo Việt Nam và trở thành những trung tâm tu tập và thuyết giảng giáo lý nhằm giữ gìn bản sắc văn hoá dân tộc. Hệ thống báo chí của Giáo hội như Tạp chí Nghiên cứu Phật học, Văn hoá Phật giáo, v.v... ngày càng có chỗ đứng vững chắc trong lòng độc giả, góp phần truyền thông hoạt động của Giáo hội và là diễn đàn thiết thực của tăng ni Phật tử khắp mọi miền đất nước. Hàng ngàn đầu kinh sách, ấn phẩm Phật giáo được phát hành, trong đó chỉ riêng Nhà xuất bản Tôn giáo đã xuất bản gần 1.000 đầu sách, hơn 200 đầu văn hoá phẩm với gần 3.000.000 ấn bản. Đặc biệt là GHPGVN đã thực hiện ước mơ của các bậc tiền nhân là biên dịch bộ Đại tạng kinh Việt Nam, ấn hành và tái bản nhiều lần tạo điều kiện cho tăng ni và đồng bào Phật tử dễ tu học, nghiên cứu.

Hoạt động Phật giáo quốc tế được mở rộng, đẩy mạnh và chủ động hơn. Giáo hội đã tham gia các đại lễ, hội nghị, hội thảo Phật giáo quốc tế tại Châu Âu, Thái Lan, Trung Quốc, Ấn Độ, Sri Lanka, v.v..., tiếp đón các phái đoàn Phật giáo quốc tế tới thăm Việt Nam, đóng góp tích cực vào sự phát triển của Phật giáo khu vực và quốc tế, tăng cường tham gia đối thoại tôn giáo nhằm hợp tác bảo vệ hoà bình của nhân loại. Hình ảnh và uy tín của Phật giáo Việt Nam ngày càng được khẳng định trong cộng đồng Phật giáo thế giới. Đại diện của Giáo hội cũng tới thăm và hỗ trợ Phật sự cho kiều bào Phật tử ở nhiều nước như Pháp, Nga, Ucraina, Cộng hoà Séc, v.v...

Một thành tựu gắn liền với đời sống mấy chục triệu Phật tử Việt Nam không

thể không nhắc tới ở đây là việc tu tập của Phật tử ngày càng thiết thực, khởi sắc, đi đúng chính pháp, theo lời Phật dạy. Các đạo tràng tu học Phật pháp nở rộ từ trong Nam ra ngoài Bắc. Phong trào tu học Phật pháp không chỉ diễn ra trong khuôn viên tự viện, hoặc gia đình mà đã lan rộng ra cộng đồng, trên các trang mạng Internet. Chư tôn đức, quý Phật tử đã nhanh chóng ứng dụng công nghệ thông tin vào việc hoằng pháp, lưu trữ, cập nhật và chia sẻ thông tin, kinh nghiệm tu tập như Phòng thuyết pháp trực tuyến Paltalk Chuyển pháp luân (www.chuyenphapluan.com, trang Phật tử Việt Nam www.phattuvn.org), chùa Vĩnh Nghiêm (www.vinhnghiemvn.com), băng đĩa ca nhạc Phật giáo.

Phong trào Gia đình Phật tử được củng cố với gần 800 đơn vị Gia đình Phật tử đã đăng kí sinh hoạt tại 16 tỉnh, thành. Mạch sống Phật giáo đã thấm sâu trong tâm huyết của người dân Việt Nam hơn 2000 năm qua nay có cơ duyên thuận lợi để phát triển. Các tầng lớp nhân dân đã và đang tìm thấy ở Phật giáo những giá trị hữu ích cho đời sống của bản thân, gia đình và xã hội. Điều đáng mừng là giới trẻ hiện nay đang đến với Phật giáo ngày càng nhiều.

Lí do cơ bản nhất và quan trọng nhất chính là ở tinh thần đoàn kết, lục hoà, thống nhất ý chí và hành động của các cấp Giáo hội, của đại bộ phận tăng, ni và Phật tử, đã tập hợp được trí tuệ, công sức, tinh tài của tăng, ni, Phật tử cả nước, cũng như ở nước ngoài trong quá trình thực hiện công tác Phật sự. Thành tựu đạt được là công đức chung của tất cả tăng, ni, Phật tử Việt Nam. Ngoài ra, sự phát triển của GHPGVN nằm trong sự đổi mới và phát

triển chung của đất nước, được sự giúp đỡ, quan tâm và ủng hộ của Nhà nước và Chính quyền các cấp, đặc biệt sau khi Pháp lệnh Tín ngưỡng, Tôn giáo được ban hành, tăng, ni, Phật tử cả nước tin tưởng và hoan nghênh.

Hiện nay, đất nước đang trong quá trình hội nhập quốc tế mạnh mẽ. Giao lưu kinh tế, văn hoá, khoa học, giáo dục, v.v... mang lại những cơ hội và thách thức rất lớn lao cho đất nước nói chung và Phật giáo nói riêng. Phật giáo phải đóng vai trò tích cực trong việc giải quyết những vấn đề xã hội, góp phần tạo dựng sự an lạc trong vật chất, tinh thần và tâm linh, tôn vinh giá trị đạo đức cao đẹp, phát huy những giá trị văn hoá truyền thống của dân tộc. Trước những đòi hỏi của thời đại, GHPGVN sẽ tiếp tục phát huy truyền thống đoàn kết, hoà hợp, tăng ni trau dồi Giới, Định, Tuệ, trưởng dưỡng đạo tâm... Giáo hội sẽ tiếp tục kiện toàn tổ chức và nhân sự, trao nhiều trọng trách cho các tăng, ni, Phật tử trẻ có đạo hạnh, có trình độ. Hệ thống giáo dục Phật giáo sẽ tiếp tục được ưu tiên đổi mới và phát triển, mở rộng đào tạo cho Phật tử, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin trong các công tác của Giáo hội, đặc biệt là công tác quản lí hành chính, truyền thông và hoằng pháp. Giáo hội sẽ có các hình thức, chương trình tu học Phật pháp phong phú, phù hợp với từng đối tượng Phật tử, có những chương trình sinh hoạt văn hoá lớn trong những ngày lễ lớn của Phật giáo, v.v...

Cuối cùng, cũng là mục tiêu xuyên suốt trong hoạt động của GHPGVN: Đạo pháp- Dân tộc – CNXH. Gắn đạo với đời, phát huy truyền thống yêu nước và đại đoàn kết dân tộc, đồng hành cùng sự phát triển của đất nước hướng tới xây dựng cuộc sống giàu đẹp, văn minh, hiện đại./.